

Urodził się 18 stycznia 1900 r. w Ruskiej Wsi. Jego rodzicami byli Wawrzyniec i Zofia z domu Zielińska. Po uzyskaniu matury w 1919 r. kształcił się w seminarium nauczycielskim w Starym Sączu. W 1927 r. podjął studia w Przemyślu, gdzie zdał II egzamin nauczycielski. W 1928 r. dokształcał się na Państwowym Wyższym Kursie Nauczycielskim w Poznaniu w grupie śpiewu i wychowania fizycznego, który ukończył z wyróżnieniem. W latach 1921-1924 nauczał w szkołach w Gągolinie i Mściowie. W 1924 r. wraz ze swoją żoną Stefanią został skierowany do pracy w Szkole Powszechnej w Ossali, gdzie objął również obowiązki kierownika szkoły. Był bardzo dobrym gospodarzem i doskonałym organizatorem życia szkolnego. Uporządkował sprawy administracyjne szkoły, wprowadził księgi inwentarzowe, zaprowadził kronikę, zorganizował artystyczne kółko amatorskie, kapelę wiejską, która dała kilka koncertów. Był inicjatorem szeregu wycieczek krajoznawczych.

W 1929 r. podjął pracę w Staszowie, jako nauczyciel muzyki i śpiewu oraz kierownik Szkoły Powszechnej nr 2. Na stanowiskach tych pracował do 1939 r. We wspomnieniach staszowian zachował się jego obraz jako nauczyciela bardzo lubianego przez młodzież i szanowanego przez grono pedagogiczne. Był doskonałym organizatorem życia kulturalno-oświatowego szkoły. Założył szkolny zespół mandolinistek, który cieszył się dużą popularnością w mieście oraz chór szkolny. Chór uczestniczył aktywnie we wszystkich akademiach szkolnych oraz obchodach świąt państwowych organizowanych na terenie miasta. W repertuarze chóru dominowały pieśni wojskowe. Ponadto dbał o poziom nauki w szkole, zatrudniając w niej nauczycieli posiadających wysokie kwalifikacje, a także troszczył się o to, by młodzież była wychowywana w duchu patriotycznym i przywiązaniu do tradycji. W szkole obchodzono wszelkie uroczystości patriotyczne tj. Święto uchwalenia Konstytucji 3 maja, 11 listopada, Dni Morza, rocznice powstań narodowych, rocznice Cudu nad Wisłą. Uczniowie uczestniczyli również w uroczystych obchodach imienin Józefa Piłsudskiego, a potem w kolejnych rocznicach śmierci Marszałka.

Dokumenty archiwalne przekazują, iż jedna z większych uroczystości w Szkole Powszechnej nr 2 odbyła 1 czerwca 1930 r. i związana była z poświęceniem sztandaru dla szkoły. Tego dnia w uroczystym pochodzie, na czele z orkiestrą straży pożarnej, młodzież szkolna udała się do kościoła pw. Ducha Świętego. Tam podczas Mszy świętej ks. prefekt Bronisław Gawryś poświęcił sztandar i wygłosił okolicznościowe kazanie. Rodzicami chrzestnymi tego ważnego symbolu byli: W. S. Laskowski - inspektor szkolny, Stefania Jaroń, J. Czajkowska - nauczycielka szkoły, doktor Zygmunt Schinzel - lekarz powiatowy, Józef Miczulis - kierownik Powszechnej Szkoły nr 1 oraz pani Gawrońska - obywatelka miasta. Po Mszy świętej uczniowie, nauczyciele i zaproszeni goście przeszli do kina „Legun", gdzie odbyła się druga część uroczystości. Tam przemówienie wygłosili: W. S. Laskowski, Józef Jaroń - kierownik szkoły oraz uczennica klasy siódmej. Następnie chór żeński odśpiewał kilka pieśni trzygłosowych pod batutą kierownika szkoły Józefa Jaronia. Gimnastyka rytmiczna i deklamacja dopełniły całości.

Józef Jaroń był legionistą. W 1917 r. jako ochotnik wstąpił do Legionów Polskich, następnie w grudniu tegoż roku do Polskiego Korpusu Posiłkowego. Służył w 6. kompanii uzupełniającej, Bolechów. W lutym 1918 r. został internowany na Węgrzech, później wcielony do armii austriackiej. W listopadzie 1918 r. brał udział w rozbrajaniu Austriaków w Nowym Sączu. W 1920 r. uczestniczył w wojnie polsko-bolszewickiej w składzie 1. Pułku Strzelców Podhalańskich. Po przeniesieniu do rezerwy był przygotowywany w macierzystym pułku do objęcia funkcji dowódcy plutonu na wypadek wojny. W 1932 r. ukończył kurs w Batalionie Podchorążych Rezerwy Piechoty nr 7a w Jarocinie. Na podporucznika mianowany został ze starszeństwa w 1932 r., a na porucznika w 1939 r. z przydziałem do 2 pułku piechoty Legionów. We wrześniu 1939 r. zmobilizowany został do improwizowanego 4. batalionu 94. pułku piechoty rezerwowej, formowanego na bazie ośrodka zapasowego żandarmerii w Staszowie. Walczył we wschodnich rubieżach Rzeczypospolitej, okolice Lubelszczyzny. Stamtąd w bliżej nieokreślonych okolicznościach dostał się do sowieckiej niewoli. Przebywał w obozie w Kozielsku. Następnie wywieziony został na śmierć po 13 kwietnia 1940 r. do Katynia i zamordowany przez NKWD (lista wywózkowa nr 29/3, poz. 8). Miał 40 lat. Zidentyfikowany w Katyniu. Pozostawił żonę Stefanię, córkę Irenę i syna Jerzego. Zona pracowała w Staszowie do 1944 r. Po wyzwoleniu wraz z dziećmi przeniosła się do Dwikóz.

Józef Jaroń za zasługi dla kraju odznaczony został Krzyżem Legionów, Brązowym Krzyżem Zasługi oraz medalami pamiątkowymi. W 2007 r. pośmiertnie awansowany do stopnia kapitana. Upamiętniony na zbiorowej tablicy na kościele pw. świętego Kazimierza w Nowym Sączu, zbiorową tablicą na budynku Zespołu Szkół Zawodowych im. Władysława Orkana w Starym Sączu oraz tablicą przy pomniku poświęconym pomordowanym żołnierzom na Wschodzie w parku im. Adama Bienia w Staszowie.

Należy zaznaczyć, iż w 2010 r. uczennice gimnazjum w składzie Kornelia Kozak, Eliza Banaś i Sylwia Maj pod kierunkiem Dariusza Kubalskiego – nauczyciela historii w Gimnazjum nr 2 w Staszowie zdobyły tytuł laureata w ogólnopolskim konkursie „Sprzączki i guziki z orzełkiem ze rdzy..." zorganizowanym przez Instytut Pamięci Narodowej za pracę poświęconą kapitanowi Józefowi Jaroniowi.

Autor: mgr Agata Bazak

Bibliografia:
I. Opracowania
1) Katyń. Księga Cmentarna Polskiego Cmentarza Wojennego, Rada Ochrony Pamięci Walki i Męczeństwa, Warszawa 2000.
2) Kowalczewska A., Ocalić od zapomnienia, Staszów 2000.
3) Kowalczewska A., W mojej pamięci. Staszowskie szkolnictwo i placówki oświatowo-wychowawcze w latach 1918-1993, Staszów 1996.
4) Kubalski D., Józef Jaroń, [w:] Sprzączki i guziki z orzełkiem ze rdzy...Obraz ofiar zbrodni katyńskiej w pracach plastycznych młodego pokolenia, red. R. B. Pękala, Warszawa 2012, ss. 80-81.
5) Kubalski D., Z dziejów staszowskiej „Dwójki", Staszów 1998.
6) Kubalski D., Życie społeczno-kulturalne w Staszowie w latach 1918-1939, Staszów 1996.
7) Myjak J., Katyń. Przerwane życiorysy, „Sandomierskie Zeszyty Biograficzne" t. 1.
8) Zarębski M., Józef Jaroń, [w:] Regionalny Słownik Biograficzny, „Ziemia Staszowska" 2 (1990), ss. 29.
9) 1993 sierpień 2, Moskwa – Orzeczenie komisji ekspertów Naczelnej Prokuratury Wojskowej FR w sprawie karnej nr 159 o rozstrzelaniu polskich jeńców wojennych z obozów specjalnych NKWD w Kozielsku, Ostaszkowie i Starobielsku w kwietniu-maju 1940, [w:] Katyń. Dokumenty zbrodni, t. 4: Echa Katynia, Warszawa 2006, s. 561.
II. Strony internetowe
1) /www.katyn-pamietam.pl/.
2) /www.katyn-pamietamy.pl/.
3) /www.muzeumpilsudski.pl/.
4) /www.najlepszemedia.pl/wykaz-legionistow/wykaz/legionista/jaron-0/.
5) /www.ogrodywspomnien.pl/.